

Lunds universitet
Förlags- och bokmarknadskunskap
Institutionen för kulturvetenskaper
Handledare Maria Simonsen
2021-04-28

Maria Karlsson
FBMK12

KAMPEN OM YAHYA HASSAN

”Jeg er bare en digter, der har udgivet en bog”

Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att undersöka och visa utvecklingen av Yahya Hassans författarskap samt vilka nyckelpersoner som deltog i hans etableringsprocess. Genom att göra studier om hur en författare utvecklas ger både författare och förlag kunskap om hur de själva kan påverka och styra sin position på det litterära fältet.

Metoden för uppsatsen har varit kvalitativ forskning och ett stort material har närlästs med syftet att utforska och beskriva en komplex verklighet.

Materialet är hämtat från dansk media och analysen är gjord utifrån litteratursociologiska teorier och främst Pierre Bourdieus teorier om det litterära fältet.

Debutdiktsamlingen *Yahya Hassan* hade i maj 2020 sålts i 126 000 exemplar i 12 olika länder, vilket gör den till den bäst sålda debutdiktsamlingen i Danmark. Trots de rekordhög försäljningssiffrorna hade Yahya Hassan inte en problemfri författarkarriär, då den ständigt kopplades samman till hans kriminella levnadsbana. Yahya Hassan skrev inte politiska dikter, men de lästes som det, och detta är grunden till den definitionskamp han hamnade i som författare.

Yahya Hassan hade en kort och intensiv etableringsprocess. Han behövde inte anpassa sitt författarskap efter publiceringsstället Gyldendal. Även om Yahya Hassan själv uttryckte sin önskan efter att vara autonom så framgår det i studien att etableringsprocessen innehöll en rad nyckelpersoner, som alla var betydande aktörer och hade väletablerade positioner på den danska bokmarknaden.

Nyckelbegrepp: Litteratursociologi, Bourdieu, författarporträtt, dansk bokmarknad, förlag.

Tack

Jag vill först tacka min eminenta handledare Maria Simonsen som har guidat och stöttat mig genom hela uppsatsen. Utan dina hejarop och din insyn på det danska litterära fältet hade detta varit mycket svårare. Och tack för att jag har fått öva på min förståelse för det danska språket. Jag vill även tacka Søren Marcussen för fint samtal och ovärderlig information. Mycket vi pratade om fick inte plats i uppsatsen, men jag tar med mig det samtalet med stor värme. Sedan vill jag tacka Lars Skinnebach för sitt engagemang i våra intervjuer samt Simon Pasternak som även han ställde upp på intervju.

Den enda som jag inte fick möjlighet att prata med var Yahya Hassan själv, och han om någon skulle kunna berätta om sin etableringsprocess. Jag får bara hoppas att han hade tyckt min tolkning var rättvis.

Innehållsförteckning

1.0 Inledning.....	1
1.1 Problemformulering	2
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställningar.....	2
1.4 Material och avgränsningar.....	3
1.5 Metod	3
1.6 Teorier	4
1.6.1 Litteratursociologi	4
1.6.2 Det litterära fältet	5
1.6.3 Kapital	6
1.6.4 Habitus	6
1.7 Forskning om författarskap	8
1.7.1 Författare och deras förlag	8
2.0 Undersökning och analys	9
2.1.1 Uppväxt.....	9
2.1.2 Søren Marcussen ”Himlen over os”	11
2.1.3 Inträdet på det litterära fältet	13
2.1.4 Debuten & Martin Krasnik.....	14
2.1.5 Gyldendal & Simon Pasternak	17
2.1.6 Yahya Hassan 2.....	20
2.1.7 ”Vi har tabt ham, men i det mindste har vi haft ham”	22
3.0 Slutsatser	23

1.0 Inledning

Det finns en uppfattning om att det inte existerar några objektiva normer för litterär bedömning, ändå tenderar kultursidor och litteraturhistoriska böcker att säga samma sak: det verkar finnas en tendens till värdegemenskap trots allt. Värdegemenskap fungerar som en sammanhållande kraft i en estetisk-social kultur. Strukturen innefattar alla i den litterära processen, från författare, förlag, kritiker till läsare.¹ Alla dessa aktörer med olika roller påverkas under sitt deltagande. Oavsett om det är den skapande, den omdömesutlåtande eller läsaren, påverkas de alla av bestämda litterära traditioner och uppfattningar som bildats inom denna struktur. Men så kom Yahya Hassans självbetitlade diktsamling 2013 och frångick konstens alla regler om vad en författare vanligtvis är, gör och skriver om. För kritikerna och läsarna var definitionskampen ett faktum.

Yahyas Hassans båda diktsamlingar kom att skapa mängder av debatter. Det var diskussioner kring verken som muslimkritiska, rasistiska och sexistiska. Yahya Hassans karriär var inte enbart fokuserad på författarskapet, han hade även en lång historik av kriminella handlingar, droger, våld och fängelsedomar.

Det självbiografiska greppet och de autofiktiva skildringarna i diktsamlingarna beskriver en uppväxt med en hård tolkning av islam, kriminalitet, våld och sexism. Yahya Hassan har själv uttryckt att hans dikter inte skall läsas som islamkritiska utan att det är hans upplevelser av att leva i den muslimska diasporan, och hur det står i konflikt till det danska samfundet.

Yahya Hassan är numera en del av den danska litteraturhistorien. Hans dikter har nästintill ensam justerat polerna i en av de mest förankrade politiska debatterna i Danmark. Den som handlar om gettot, den muslimska diasporan, deras barn och islam i Danmark. Denna handling överskuggar frågor om metaforer och språkekonomi skriver litteraturvetaren Tue Andersen Nexø.² Det är kanske därför den litteraturvetenskapliga analysen står i skuggan.

Det må vara Yahya Hassans egen berättelse vi får följa i hans diktsamlingar, men vägen från Århus till författarskolan, litteraturpriser och rekordhöga upplagor gick han inte ensam, eller gjorde han det? Yahya Hassan hittades avliden i sitt hem i Århus den 29 april 2020. Skapandet är ett samspel mellan författare och dess omgivning, men ”vem har skapat skaparna?”³

¹ Erik Peurell, *En författares väg*. Södertälje: Gidlund förlag, 1998, s.12.

² Tue Andersen Nexø, *Et forførdeligt stærkt ærinde*, Information, 2013-10-18.

³ Pierre Bourdieu, *Kultur och kritik*, 2 upplagan. Uddevalla: Bokförlaget Daidalos, 1997, s. 225.

1.1 Problemformulering

Yahya Hassans diktsamlingar mottogs främst som politiska debattinlägg inte som ett bidrag till den danska litteraturhistorien. Från första stund rådde en definitionskamp kring hans diktsamlingar men även kring honom som person. Skärningspunkten mellan hans författarkarriär och kriminella karriär är två starka ytterligheter som gjorde det extra komplicerat för kritiker och läsare att förstå honom. Det finns en viktig poäng med att lyfta att han skapades ur en kontext som är komplex och mångbottnad. För ”ingen människa är en ö, hel och fullständig i sig själv; varje människa är ett stycke av fastlandet, en del av det hela”.⁴ Yahya Hassan försökte beskriva sitt fastland, hur han upplevde det, hans egen verklighet, men han ville göra det likt en självständig ö.

För att förstå hur en författare skapas räcker det inte med att undersöka författaren i sig. Litteratur alstras och lever i ett samspel med flertal aktörer och i Yahya Hassans fall stod ett av Danmarks äldsta och mest anrika bokförlag Gyldendal bakom honom. Gyldendal kan ses som en kulturell institution, men också som ett vinstdrivande företag, genom att ge ut Yahya Hassan fick de balansera mellan litteraturens och samhällsdebattens ytterligheter.

1.2 Syfte

Syftet med uppsatsen är att undersöka utvecklingen av Yahya Hassans författarskap samt identifiera vilka nyckelpersoner som deltog i hans litterära etableringsprocess.

Genom att bedriva studier om hur författare skapas och utvecklas, genom att analysera det litterära fältet och undersöka vilka investeringar och handlingar som krävs av författaren och förlaget. Ger det författare och förlag kunskap om hur de själva kan påverka sin position på fältet. Båda aktörer kan i viss mån värja sig mot att bli fältets fångar, utan istället agera mer självständigt och verka på den position de önskar.

1.3 Frågeställningar

- Vilka händelser och aktörer kan knytas till Yahya Hassans etableringsprocess?
- Vilken betydelse har de för utvecklingen av Yahya Hassans författarskap?

⁴ John Donne. MEDITATION XVII, ingår i *Devotions Upon Emergent Occasions*.
<http://www.luminarium.org/sevenlit/donne/meditation17.php> .

1.4 Material och avgränsningar

Förutsättningarna för att undersöka Yahya Hassans författarliv och vilka aktörer som deltog är goda. Trots hans korta karriär och endast två diktsamlingar finns det mycket material om Yahya Hassan.

Uppsatsens främsta material är hämtat från dansk media, i form av artiklar, intervjuer, recensioner, debattinlägg, kulturinlägg och dokumentärer. Materialet är hämtat från tidningarna *Berlingske Tidende*, *Jyllands-Posten*, *Weekendavisen* och *Information*. Valet att utgå från dansk media grundar sig delvis i en medveten begränsning av material. Men även för det är det danska litterära fältet som skall analyseras och undersökas, samt att Yahya Hassan ingår i en dansk kontext som författare.

Materialet innehåller även egna intervjuer med de identifierade nyckelpersonerna i Yahya Hassans författarkarriär: Journalisten Søren Marcussen som bjöd in Yahya att delta i en porträttserie och som introducerade honom på den litterära scenen. Författaren Lars Skinnebach som var gästlärare på Vallekilde Højskole, som guidade och gav stöd åt Yahya under den första tiden. Simon Pasternak som var Yahyas förläggare och redaktör på förlaget Gyldendal. Dessa intervjuer bistår med information och kunskap som inte går att finna i redan publicerat material och är därför intressanta att ha med i uppsatsen. Materialet är även hämtat från en porträttserie gjord av Søren Marcussen, samt ett avsnitt ur podden ”Genstart”, en nyhetspodcast av Danmarks radio där den fjärde nyckelpersonen Martin Krasnik deltar. I uppsatsen citerar jag även från den svenska utgåvan av Yahya Hassans två diktsamlingar.

1.5 Metod

Val av metod går hand i hand med uppsatsens syfte, som är att undersöka och försöka visa utvecklingen av en bestämd författares etableringsprocess och de aktörer som deltog i den. Då den kvalitativa forskningen avser att utforska och beskriva, och vill hitta ett resultat som grundar sig i en komplex verklighet går den bäst i linje med mitt syfte samt frågeställningar.

Insamling av material bestod i artikelsökning genom sökmotorn Retriever, avgränsningen gällande artiklar var endast att de skulle vara publicerade mellan 2011-2020, som är den kronologiska dispositionen, samt vara publicerad i och genom dansk media. Då syftet är att identifiera hur Yahya Hassans etableringsprocess såg ut och vilka som ingick i den, lämpade det sig väl att efter närläsning av insamlat material genomgå en textanalys och söka sig fram till svaren på mina frågeställningar. Jag har även haft intervjuer med Søren Marcussen, Lars

Skinnebach samt Simon Pasternak som bekräftar sina roller.⁵ Intervjuerna med Lars Skinnebach samt Simon Pasternak skedde över mejlkontakt. Intervjun med Søren Marcussen skedde över videomöte i zoom. Samtliga intervjuer och samtal gav mig en insyn i Yahya Hassans etableringsprocess som annars hade varit omöjlig att få.

Ett omfattande arbete med att läsa artiklar, intervjuer och kulturdebattinlägg har gjorts men uppsatsens omfattning har krävt att bara ett litet urval av detta ryms.

1.6 Teorier

Utgångspunkterna och övergripande teorier för uppsatsen är litteratursociologiska teorier, med tyngdpunkt på Pierre Bourdieus teorier om det litterära fältet. Hans teorier har i större utsträckning en mer allmängiltig tillämpbarhet, den visar att både litterärt skapande och litterär värdering underordnas en social logik.⁶ Det är passande gällande uppsatsens syfte samt frågeställningar som söker ett samband och förståelse kring en litterär etableringsprocess och vilka som deltog i den.

De två underkategorierna: *samhället i litteraturen* och *litteraturen i samhället* som presenteras nedan i kapitel 1.6.1 ligger till grund för att identifiera förbindelser mellan det textuella och kontextuella kring Yahya Hassans författarskap.

1.6.1 Litteratursociologi

Litteratursociologi som forskningsområde kan förklaras som ”ett systematiskt studium av litteraturen som socialt fenomen och som system och institution i samhället”.⁷

Litteratursociologin kombinerar gärna en analys av litterära verk tillsammans med undersökningar av verkets yttre villkor. Utgångspunkten är alltså att söka förbindelser mellan det textuella och kontextuella fenomenen.⁸ Forskningen är tvärvetenskaplig och hämtar gärna modeller och inspiration från andra vetenskaper, bland annat från historia, etnologi samt socialpsykologi. Utgångspunkten bör formuleras som ”en strävan att systematiskt analysera relationerna mellan litteratur och samhället”. Detta kan förtydligas genom följande underområden.⁹

Samhället i litteraturen: fokus är främst på hur skönlitteraturen skildrar samhället och hur den avbildar en igenkännlig verklighet, omtolkar eller förändrar och på vilket sätt den skapar

⁵ Intervjuerna skedde både över mejlkorrespondens samt över zoom.

⁶ Erik Peurell, *En författares väg*, s.19.

⁷ Lars Furuland. ”Litteratur och samhället”, s.17.

⁸ Ibid.

⁹ Johan Svedjedal. *Det litteratursociologiska perspektivet*, s.76-77.

bilden av samhället. Frågor som diskuteras här är speglingsteorin, med andra ord att litteraturen speglar samhället, och litteraturen som grundare av sociala identiteter. Intresset för bilden av samhället i litteraturen är den gemensamma roten, och analyseras i regel efter kategorier som klass, genus eller etnicitet.

Litteraturen i samhället: Här ligger fokus på skönlitteraturens funktion som opinionsbildare, som politisk kraft och som förmedlare av idéer. Ofta är fokus på berättartekniska analyser, hur författaren gör för att fånga och övertyga läsaren.¹⁰

1.6.2 Det litterära fältet

Bourdieu's kultursociologiska teorier kan användas för att studera maktförhållandena i samhället som helhet. Kampen om makten i samhället menar han pågår inom ett maktens fält. Detta fält utgör det sociala rummet och kan delas in i flera olika sociala fält. Fälten i sin tur består av personer och grupper från bestämda positioner som strider om makten över något de har gemensamt.¹¹ Ett socialt fält är en grupp människor som förenas genom ett gemensamt intresse.

För att kunna tala om ett socialt fält krävs det att det innehar en viss självständighet. Det spel som försiggår inom fältet styrs huvudsakligen av interna normer och av relationer mellan de *stridande* inom fältet. Inom ett litterärt fält är de agerande dels individer, som förläggare, redaktörer, författare, kritiker och litteraturforskare. Det är också institutioner som förlag, författarförbund, tidskriftsredaktioner och akademiker.¹²

Bourdieu har orienterat sig på de sociala strukturerna inom ett specifikt litterärt samhälle, och hur värderingar inom detta samhälle skapas och reproduceras. Hans teorier har en mer allmängiltig tillämpbarhet, men de går inte att tillämpa på den danska marknaden utan nyanseringar och justeringar.

Samma gäller när det kommer till fältens avgränsningar och uppkomst, där är det viktigt att ha med sig att det finns en antydning till motsägelser i resonemanget. Bourdieu beskriver bland annat ett autonomt litterärt fält, som definieras som ett socialt universum där grundförutsättningen är oberoendet av både politisk och ekonomisk makt under 1800-talets Frankrike. Detta medför att han utesluter den kommersiella litteraturen, och reducerar fältets omfattning till den begränsade produktionens delfält. Vilket gör det svårare som användare av teorierna att veta när Bourdieu syftar på hela det litterära fältet eller enbart till den

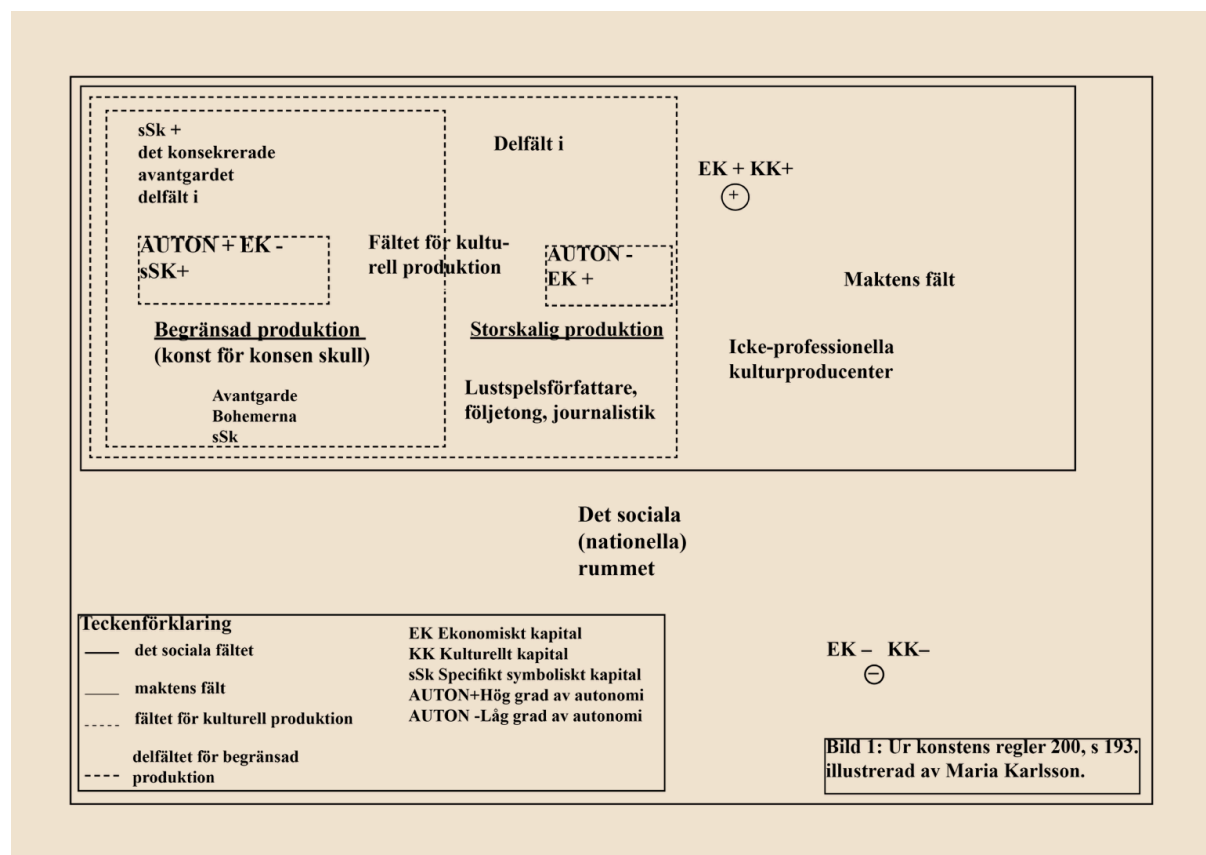
¹⁰ Johan Svedjedal, *Det litteratursociologiska perspektivet*, s.79-80.

¹¹ Erik Peurell, *En författares väg*, s. 20.

¹² Ibid.

begränsade produktionens fält. Att en författare eller ett förlag på 2000-talet skulle vara oberoende av politisk och ekonomisk makt är också nästintill otänkbart.

Bourdieu's beskrivning av det litterära fältets uppdelning görs genom nedanstående illustration. Indelning baseras på författarnas relation till kvalitativ respektive kommersiell litteratur. Kvalitetslitteraturens företrädare finns till vänster i ett avgränsat delfält kallat *begränsad produktion*, och den kommersiella litteraturens företrädare står till höger, i den *stora produktionens fält*. Det är i den stora produktionens fält som den sociala hierarkin för författarnas ekonomiska förtjänst skapas, medan det är i den begränsade produktionen författarnas symboliska kapital skapas.¹³

1.6.3 Kapital

Kapital är symboliska och materiella tillgångar som tillskrivs värde. Det kulturella kapitalet består av tillgångar som utbildning och språkbruk. Med socialt kapital syftar Bourdieu på släktskap och bekantskap med andra betydelsefulla personer inom fältet.

Det ekonomiska kapitalet utgörs av författarens inkomst, förmögenhet och materiella tillgångar. Gällande det litterära fältet behöver författaren inneha kunskap kring litteraturhistoria och det aktuella fältet. Tillsammans med sin produktion av skönlitteratur

¹³ Erik Peurell, *En författares väg*, s. 21.

eller andra publikationer utgör detta dennes litterära kapital. Det överordnade begreppet för dessa tillgångar är symboliskt kapital. En tillgång vilken som helst är verksam som symboliskt kapital i de kontexter där den tillskrivs värde.¹⁴

1.6.4 Habitus

Habitus är ett begrepp med dubbel dimension, det avser både en individuell och kollektiv kompass, inpräntade vanor och reflexer som hjälper oss att navigera i det sociala rummet. Dessa vanor och reflexer är resultatet av inläring och inpräntning. De förvärvade drag som skapar detta habitus har smält samman och förenats i det egna jaget så att de verkar oskiljbara från medfödda egenskaper.¹⁵

Habitus kan sägas vara djupt invanda beteenden och värderingar, som i sin tur ligger till grund för vad författaren i detta fall, gör och hur denne gör det, vad den gillar, ogillar, tänker och tycker. Men Bourdieu menar att habitus är något mer än det som kan kallas för vanor. Vana är en form av mekaniskt upprepande, något som sker utan djupare eftertanke. Medan ett uppnått habitus bör ses som en produktiv kraft, som i samband med de yttre omständigheter som formar den, samspelar på detsamma och på så sätt hela tiden påverkar villkoren för sin egen utveckling. Det är mötet mellan författarens habitus och de positioner som det litterära fältet erbjuder i det givna ögonblicket som skapar författarens handlande. När en person med författarambitioner kliver in på det litterära fältet och vill närma sig en befintlig position, eller möjligheten till att skapa en position, krävs det alltså ett agerande. Bourdieu menar dock inte att människans öde är förutbestämt, han menar att de har en fri vilja och de väljer ständigt väg i olika situationer, men mer eller mindre medvetet.¹⁶

Hur en författare agerar på det litterära fältet är komplext och djupt förankrat både i sina medfödda och inlärd vanor och beteenden, men även till hur fältet ser ut i den givna stunden vid agerandet.

Viktigt att ha med sig gällande tolkningen av Yahya Hassans habitus är att den information som finns tillgänglig är i viss mån skapad av författaren själv, men den är också grundad på information av personer som funnits i hans närhet och som har arbetat med honom. Det är alltså både information som är konstruerad av författaren själv samt andra, där de försöker förklara och försvara hans agerande. Det är även information skapad av externa aktörer som journalister, där vinklingarna kan se väldigt olika ut.

¹⁴ Donald Broady. *Sociala nätverk och fält*, s 53. Uppsala Universitet. 2002.

¹⁵ Jean- François Battail, *Samlaren*. Tidskrift för svensk litteraturvetenskaplig forskning årgång 120 1999.

¹⁶ Erik Peurell, *En författares väg*, s.23.

Begreppet habitus kommer inte användas med syfte att identifiera enskilda traumatiska händelser i Yahya Hassans liv. Utan skall mer fungera som ett verktyg att identifiera större övergripande strukturer och händelser.

1.7 Forskning om författarskap

Nedan presenteras tidigare forskning om författarskap och förlagens delaktighet i skapandet av en författare. Den har främst hjälpt mig att förstå hur jag kan angripa mina egna forskningsfrågor, och finna min metod om hur jag kan visa hur ett författarskap kan skapas.

Valet av svensk forskning trots uppsatsen ämnar undersöka det danska fältet bottnar sig i att de alla samspelar med uppsatsens syfte, att visa och undersöka förandet av en författare och vilka som deltog i dess etableringsprocess.

1.7.1 Författare och deras förlag

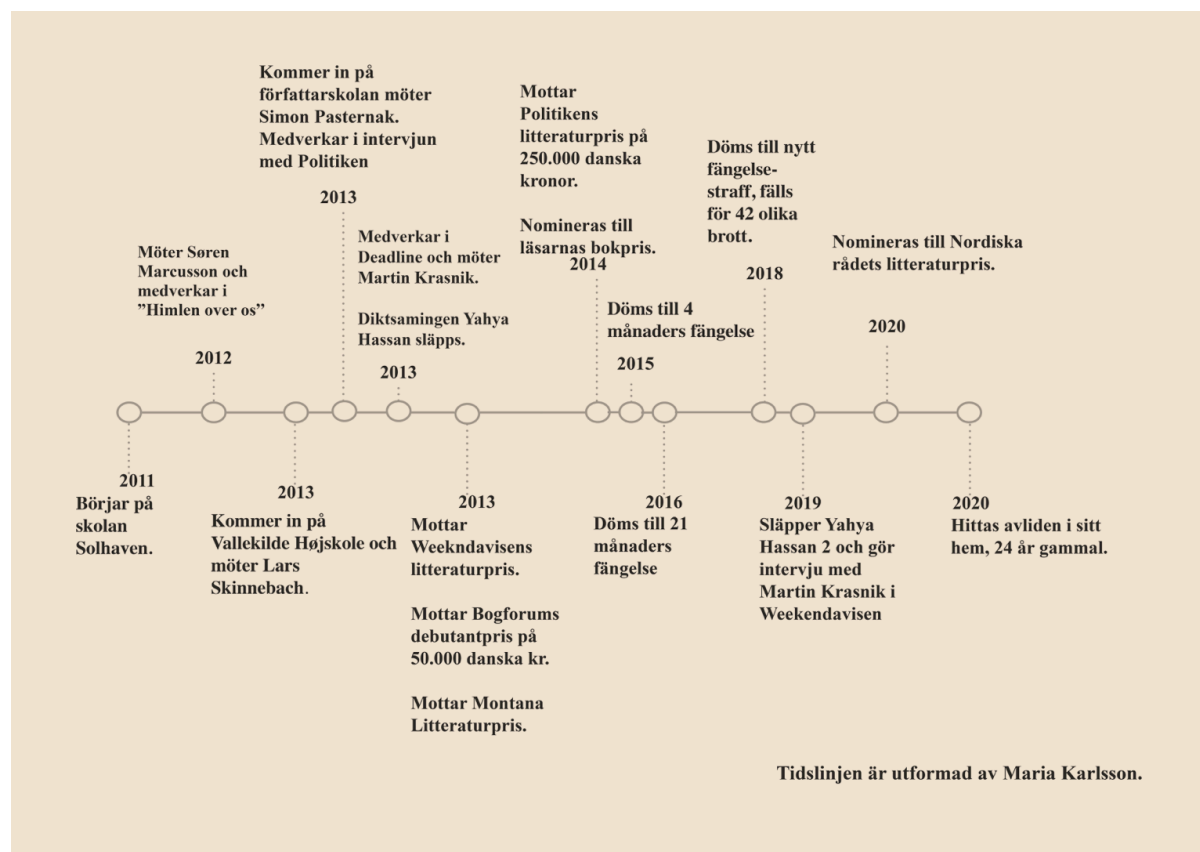
Den forskning som jag främst har tittat på är Erik Peurells avhandling om författaren Jan Fridegård, som var en av Sveriges mest kända författare under 1940-talet.¹⁷ Likt min uppsats är Peurells avhandling gjord med hjälp av Pierre Bourdieus fältteorier. Varför denna avhandling har valts ut är på grund av de likheter jag kan identifiera författarna i mellan Jan Fridegård och Yahya Hassan, som både hade en ovilja att delta i den litterära debatten. De är på ett sätt varandras motsatser men de skrev båda litteratur som skapade debatt och det krävdes att deras förlag fick ställa sig bakom dem. Peurells avhandling visar också att Fridegård tillhörde en liten grupp autodidakter och precis som Yahya Hassan, lyckades han blir erkänd av både kritiker och läsare.

Jag har även tittat på Johan Svedjedals berättartekniska och litteratursociologiska studie kring författaren Carl Jonas Love Almqvist från 1987. Studien handlar om Almqvists förutsättningar som författare och aktör på bokmarknaden runt 1840 då han anses ha nått en professionell författarnivå. Svedjedal beskriver vilka förutsättningar Almqvist hade för att kunna bli författare, utvecklingen av bokmarknaden i sig samt hans förhållande till sina fyra olika förläggare. Den största inspirationen fann jag i hur Svedjedal beskriver Almqvists relationer till sina olika förläggare och vilka frågor som Svedjedal ställer om Almqvists författarskap.

¹⁷ Erik Peurell, *En författares väg*, s 108.

2.0 Undersökning och analys

Uppsatsens analys ämnar vara kronologisk dispositionerad. Samtidigt så sker händelser och utvecklingar simultant. För att enklare kunna följa etableringsprocessen som beskrivs presenteras här en övergripande tidslinje över viktiga år och händelser som är avgörande för Yahya Hassan och hans författarskap.

2.1.1 Bakgrund

Yahya Hassan föddes 1995 i det segregerade området Trillegården i danska Århus. Där växte han upp med fyra syskon och sina föräldrar, som båda kom till Danmark i slutet av 1980-talet som palestinska flyktingar från Libanon. Yahya och syskonens uppväxt var präglad av systematiskt våld från sin pappa, och deras föräldrar skiljde sig tidigt.¹⁸ Ur dikten *BARNDOM* får läsaren en inblick i Yahyas uppväxt.

FEM BARN PÅ RAD OCH EN PAPPA MED EN PÅK
FLERGRÅTERI OCH EN PÖL MED PISS
VI STRÄCKER VÄXELVIS FRAM EN HAND

¹⁸ Louise Rosengreen, *Yahya Hassan*. Forfatterweb, Bibliotek og undervisning. 2013.

Yahya blev tidigt introducerad för den kriminella världen och som 13-åring blev han för första gången separerad från sin familj. Det följdes av flera år med fortsatt kriminalitet, olika vårdhem och institutioner. Han beskriver själv att hans skolgång var ryckig och långt ifrån sammanhängande.²⁰ Den ojämna skolgången och otaliga vistelser på vårdhem och institutioner kan tänkas ha haft stort inflytande och påverkar formländet av hans vanor och värderingar. Det hyckleri och våld som han beskriver i sina dikter kan liknas vid värderingsgrunder som hade påverkan på hur Yahya själv sedan handlade, tänkte och förhöll sig till samhället.

I de tidiga dikterna från första diktsamlingen är titlarna beskrivande över hans tillvaro. ”TVÅNGSOMHÄNDERTAGEN”, ”BESVIKELSEN”, ”ANHÅLLEN”, ”FRISLÄPPT” och ”POLISJAKT II”.²¹

Som sextonåring kom han till ungdomsvårdsskolan Solhaven, läraren som Yahya får kontakt med är Louise Østergaard som sägs vara den som upptäcker och inspirerar hans litterära förmåga.²² När Yahya får lämna Solhaven efter två år för att bo i en egen lägenhet blir Østergaards hans kontaktperson genom Århus kommun. De inleder då en sexuell relation som sedan kommer till offentlighetens kännedom genom Yahyas dikter men även genom Østergaards egen roman som kommer ut 2013.²³ Då det är olagligt att ha sexuella relationer med någon under 18 år i Danmark och i rollen som kontaktperson döms Østergaard 2014 till villkorligt straff på fem månader och 100 timmars samhällstjänst.²⁴ Men i en intervju med *Nordjyske Stiftstidende* säger Yahya själv att han alltid har skrivit, även innan han träffade Østergaard.

Jag är trött på det här med att ge läraren äran, hon har bara gett mig några böcker, mer än så är det inte. Det är jag som skriver. Jag har inte pratat med henne sen dess.²⁵

¹⁹ Yahya Hassan, *Yahya Hassan*. Stockholm: Nordstedts förlag, 2014, s. 5.

²⁰ Opgang 2, *Himlen over os*. 2012.

²¹ Yahya Hassan, *Yahya Hassan*, s. 36-117.

²² Louise Rosengreen, *Yahya Hassan*.

²³ Mette Faurholt-Sehested. Lærerinde risikerer fængsel for sex med Yahya Hassan. *Berlingske* 2014-09-10.

²⁴ Christine Nørgaard. *Yahya Hassans tidligere lærerinde slipper med betinget dom*. DR Nordjylland 2014-09-10.

²⁵ Charlotte Rørth, *Jag er Yahya*, Nordjyske Stiftstidende 2013-11-22.

Oavsett hur Østergaards deltagande i Yahyas etableringsprocess såg ut är hon ändå bland de första personerna som ser och möter Yahyas talang för skrivandet. Att bli sedd för något annat än bråkstake och kriminell har med all säkerhet bidragit till att Yahya vågade tro mer på att han var kapabel till att skriva och att det fanns större möjligheter till att bli författare.

2.1.2 Søren Marcussen ”Himlen over os”

Søren Marcussen driver kulturinstitutionen ”Opgang 2”, vars syfte är att göra skillnad och föra samman människor över kulturella, sociala och mentala barriärer. Han har tidigare gjort serien ”3 minutter i Gellerup”, som är en porträttserie i 52 avsnitt över människor boendes i Gellerup, Århus.²⁶ 2012 medverkar Yahya i porträttserien ”Himlen over os” av Marcussen. Den handlar om 12 unga män, alla med olika etniska bakgrunder. De har alla ett mål i livet och en plan om att ta sig dit oavsett potentiella hinder och utmaningar.

I Yahyas porträtt ses en ung glad man med drömmar om att bli författare, han går runt med en kamera och fotar. Han beskriver hur han går hem och kollar på fotona han har tagit och skriver utifrån vad bilderna får honom att känna. ”Jag älskar att leka med ord, jag älskar att skriva, jag kommer in i ett annat universum”.²⁷ Han letar efter saker som berättar något om de människor som bor där, exempelvis parabler. För nästan alla de som bor här har det, för de flesta som bor här är araber, de vill veta vad som händer i sina hemländer säger han. Han beskriver att det finns en del kriminalitet i området, men han säger också att det finns en fin sammanhållning, människor hälsar på varandra, alla känner varandra, ”egentligen har vi det riktigt fint här”.²⁸

När intresset för skrivandet växte starkare insåg han att han behövde ta tag i skolan och hur viktig den var för att kunna fortsätta med skrivandet. Han fick något som var viktigt för honom och betydde något berättar Yahya.

Yahya går ut nionde klass med toppbetyg i både danska och engelska, men beskriver hur han tycker systemet är fel då det bara räknas om man är duktig på alla ämnen, att ens potentialer blir avvisade för man inte är bäst på allt.

Jag ska börja på högskolan som har en författarlinje, den vill jag gärna gå på för där kommer det finnas människor som tycker om samma saker som jag. Efter det vill jag börja på

²⁶ Opgang 2, *Himlen over os*, 2012.

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid.

författarskolan, det är min dröm. Jag hoppas att jag kommer att få skriva, jag kan inte så mycket annat.²⁹

Yahya kom att skicka utdrag och fragmentariska dikter till Marcussen och han uppskattar det han får läsa. Han säger åt Yahya att testa att skriva mer och längre dikter. Marcussen beskriver Yahya som språkligt eminent, och att han sätter samman ord som ingen annan dansk diktare har gjort. Dessa sammansättningar av ord är helt nya, allt är inarbetat i hans uttryck. ”Det är en ultra begåvad, unik lyriker med en unik stämma”.³⁰

Det fanns inget som helst intresse från Yahyas sida att Marcussen skulle få agera redaktör eller komma med input på hur något kunde justeras, den rollen vill Marcussen inte heller ha berättar han.

Han skickar texter till mig för han inser att jag är intresserad av vad han skriver, men det är inte så att han vill att jag skall redigera och ifrågasätta vad han menar med en specifik textrad. Jag skriver bara tillbaka vad texterna gör med mig och hejar på honom att fortsätta.³¹

Yahya kommer att följa med Marcussen på flertal olika poesiuppläsningar och blir allt mer aktiv på det litterära fältet. Att träda in i den litterära miljön är av stor vikt för att utvecklas, möjligheten att socialisera med andra inom det litterära fältet kan ses som en nödvändighet för att komma vidare. Det litterära fältet är en plats många vill positionera sig på och de delar på relativt lite resurser. Det blir därför viktigt att göra sig sedd av någon som redan har en betydande roll på fältet.

Marcussen berättar att han var hemma hos Yahya vid några få tillfällen. Yahya läste väldigt mycket, han hade en lång tidslinje på väggen, fylld av danska författare genom tiderna. ”Jag skymtade Karen Blixen bland annat, han hade ett stort intresse för detta, han hade en litterär kunskap”.³² Detta skapade ett starkt släktskap mellan dem, berättar Marcussen.

²⁹ Opgang 2, *Himlen over os*, 2012.

³⁰ Opgang 2, *Himlen over os*, 2012.

³¹ Søren Marcussen, poet och filmskapare. Intervju 2021-03-17.

³² Søren Marcussen, poet och filmskapare. Intervju 2021-03-17.

Vi blev inte vänner, det var stora skillnader på honom och mig, men jag visste här är en stämman, en mycket unik diktare, och han skrev om det som ingen ville tala om.³³

De upplevelser som han varit med om formar hans konstnärliga uttryck, men de navigerar honom också fram på det litterära fältet. Marcussen berättar om ett möte hemma hos Yahya, han hade varit ute hela natten, varit i bråk och slagits. Det fanns en råhet i hans liv.

Han var som en oslipad diamant, en diamant är stenhård, du kan inte slå på den. När man är så ung som han var så går man all in i allt man känner och upplever, men notera att det är väldigt lite känslor i hans dikter. Hans dikter är som ett slag i mellangärdet.³⁴

Søren Marcussen är sedan många år etablerad både som poet men även som initiativtagaren för kulturinstitutionen Opgang 2 och är en väletablerad aktör på fältet. Yahya är fortfarande oetablerad, men påminner om en avantgarde karaktär, och uttrycker redan ett starkt självständigt arbete och en kompromisslös inställning till sitt skrivande. Den sociala litterära miljön som Yahya blir inbjuden genom Marcussen är ovärderlig. Det sociala kapitalet är mer än bara en förbindelse, det är en ständig potentiell mobiliserbar summa av de kapital av olika arter som varje medlem av gruppen innehar. Det sociala kapitalet kan alltså hela gruppen dra fördel av.³⁵ Yahya verkar dock inte göra mycket för att odla kontakt med sin egen generation eller med andra etablerade författare, om det då inte bortses från hans kontakt med Marcussen och sedan Lars Skinnebach.

2.1.3 Inträdet på det litterära fältet

Litterära genrer tenderar att vara förknippade med en viss kategori av människor. Att Yahya ändå äntrar det litterära fältet, trots att den befintliga representationen av icke-vita poeter är begränsad i Danmark. Utan möjligheten att spegla sig i en företrädare med samma bakgrund som han själv, kan förklaras av hans förvärvade egenskaper och känslan för att handla i rätt ögonblick. Hans dröm om att komma in på Vallekilde Højskole blir sann tack vare kommunen och sociala myndigheter och det är där han möter författaren och poeten Lars Skinnebach 2013.³⁶ Skinnebach som är en framstående dansk poet och har varit aktiv

³³ Søren Marcussen, poet och filmskapare. Intervju 2021-03-17.

³⁴ Søren Marcussen, poet och filmskapare. Intervju 2021-03-17.

³⁵ Donald Broady. *Sociala nätverk och fält*. Uppsala Universitet. 2002.

³⁶ Lars Skinnebach. Författare, kritiker och lärare. Intervju över mejl, 2021-03-10/12.

författare sedan 1994 har flertal utgivningar bakom sig och kommer att ha avgörande inverkan på Yahyas framtid.³⁷

Yahya och Skinnebach möts då han kommer som gästlärare till Vallekilde, han presenterade eleverna för Södergran och Rimbaud och hade textgranskning av Yahyas dikter. Skinnebach gick med på att läsa alla hans dikter, cirka 100 stycken. När Yahya blir satt i ungdomsfängelse under en tid utvecklas deras relation genom mejlutväxling. De talade om Yahyas dikter och Skinnebach berättar att Yahya vänligt avvisade hans invändningar och kritik och var på ett sätt klokare än honom.³⁸ Under denna tid mottar Skinnebach flera dikter som han anser har hög potential och är riktigt bra. Yahya får förfrågan av Skinnebach om han får skicka dikterna till förlaget Gyldendal och förläggaren Simon Pasternak, vilket Yahya godkänner.³⁹

Att Skinnebach finner Yahyas dikter tilltalande och starka är tveklöst och att han har en stor roll i Yahyas etableringsprocess går inte att underskatta. Han berättar att han hade en tanke om att Yahya inte skulle bli förstådd, att folk inte skulle förstå att han var något speciellt.

Jag tog till och med ett jobb på Jyllands-Posten som kritiker för att kunna skriva om honom där, eftersom jag inte var säker på att tidningarna skulle välkomna honom, jag hade fel, men jag är glad att hans dikter mottogs.⁴⁰

Kontakten med Skinnebach som sedan länge är en etablerad och välkänd författare på det litterära fältet skapar en trovärdighet för Yahyas egna arbete. Skinnebach engagerar sig och arbetar till och med för att Yahyas dikter skall få synas och uppmärksammas. Det bekräftar det som både Søren Marcussen och Louise Østergaard också vittnar om, att han är en unik lyriker. Både Marcussen och Skinnebach skapar förutsättningar för Yahya att delta på uppläsningar och de presenterar honom för den litterära miljön, som är en förutsättning för att slå igenom.

2.1.4 Debuten & Martin Krasnik

Under hösten 2013 kommer Yahyas liv att förändras drastiskt. Arbetet med hans första diktsamling har redan påbörjats och i september börjar han sin utbildning på författarskolan i

³⁷ Susannah Larrabee Sønderlund. *Lars Skinnebach*. Forfatterweb, Bibliotek og undervisning. 2009.

³⁸ Lars Skinnebach. Författare, kritiker och lärare. Intervju över mejl, 2021-03-10/12.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

Köpenhamn. Han har tack vare både Lars Skinnebach och Søren Marcussen befunnit sig på litterära uppläsningar och seminarium, och rört sig allt mer på den litterära scenen. Yahyas deltagande på olika uppläsningar visar att han vill utvecklas och har en agenda för sitt skrivande, det förstärks också av att han vill att Lars Skinnebach skickar in hans dikter till Gyldendal.

När Yahya kommer in på författarskolan har han egentligen redan kommit en bra bit på vägen. Förlaget Gyldendal har starka kontakter med skolan och det är flertal författare som har blivit handplockade från författarskolan. Att Gyldendal mottog Yahyas manus utan större redigeringsarbete eller omarbetning skulle kunna förklaras genom Yahyas sociala bakgrund, att hans personliga självförståelse är trovärdig och att hans stil är genomarbetad. Det nyskapande och experimentella ger legitimitet åt hans identitet som författare. I antologin *Nervsystem, ung dansk poesi* har åtta av de femton medverkade författarna en examen från författarskolan och har sedan debuterat på Gyldendal. Författarskolan har en oerhört stark ställning i det litterära kretsloppet i Danmark och det finns en uppfattning om att ”det finns en upptrampad stig direkt från författarskolan till Gyldendals redaktion”.⁴¹

När Simon Pasternak nås av Yahyas dikter anser han att det bara handlar om att få färdigt boken. Pasternak berättar att beslutet att ge ut Yahya inte var svårt att ta, han beskriver att han tyckte det var en självständig röst på en egen suverän plats som kritiserade alla makter. Han kritiserade allt från hyckleriet i de socialt utsatta bostadsområdena, välfärdsstatens rasism, till kulturelitens längtan efter en "brun" röst.⁴²

Ett par veckor innan Yahyas första diktsamling når ut till allmänheten blir han uppmärksam i en intervju med den danska tidningen *Politiken*. I oktober 2013 släpps intervjun med titeln ”Jeg er fucking vred på mine forældres generation”. Intervjun eldar på den danska debatten om invandring, politik och den muslimska diasporan. Vid tidpunkten för intervjun har ingen i offentligheten ännu läst hans diktsamling. Men ryktet sprider sig och omvärlden blir allt mer nyfiken på den unge mannen, som tidigare rånat matbutiker och nu blir publicerad av Danmarks äldsta och mest prestigefyllda förlag. Hans förflutna har inte hunnit bli ett förflutet och han förutspås en strålande framtid av litteraturkritiker, debattredaktörer och resten av parnassen.⁴³

⁴¹ Jonas Rasmussen, *Nervsystem. Ung dansk poesi*. Ellerström, 2015, s 8.

⁴² Simon Pasternak, Författare, förläggare på Gyldendals förlag. Intervju över mejl. 2021-03-14.

⁴³ Stéphanie Surrugue. *Lige for tiden får jeg ikke skrevet meget andet end liderlige sms'er til smukke piger*. Euroman DK, 2014-11-11.

Kort därefter gör han en intervju med journalisten Martin Krasnik i DR2s nyhetsprogram *Deadline*. Intervjun är förinspelad med hänsyn till Yahyas unga ålder och att han inte är van vid media. Krasnik kunde i och med den förinspelade intervjun följa reaktionerna på sociala medier samtidigt som intervjun sänds i tv, och det blir extrema reaktioner. Det är inte bara reaktioner som väller in utan även hot.⁴⁴

Hoten och reaktionerna mot Yahya påverkar även Krasnik och han känner ett ansvar för honom, detta blir början på deras relation. Krasnik säger att han fick möjligheten att lära känna Yahya när han befanns sig i två världar, hans muslimska bakgrund och det danska samfundet. "Han var fullständigt fokuserad på att etablera ett liv och sig själv som författare",⁴⁵ berättar Krasnik.

När diktsamlingen väl är ute avtar varken hoten eller uppmärksamheten för Yahya. Efter publiceringen blev han Danmarks mest omskrivna person, hans diktuppläsningar var ständigt kantade av hot. Men boken säljs till flera länder: Norge, Sverige, Italien och Holland. När första upplagan i Danmark tar slut trycks den igen, och igen. I december 2013 är antal tryckta ex uppe i 100 000.⁴⁶

Tiden efter publiceringen kunde Yahya knappt röra sig utomhus utan att ha skydd. Detta på grund av den intensiva samhällsdebatten som hans dikter startade. Krasnik erbjuder Yahya att bo hos honom och hans familj. De utvecklar nu en vänskapsrelation med modifieringar. Krasnik blir ytterligare ett förvärvat socialt kapital för Yahya.

Krasnik beskriver att de kom riktigt nära varandra under de sex månader som de hade tät kontakt. Men efter att Yahya lämnar Krasniks hem så blir kontakten mindre frekvent och det blir svårt att få tag på honom. Krasnik berättar om en ung man som kunde vara obehaglig, våldsam och oregelbunden, det vittnar antal domar om. "Yahya hade en tendens att behandla människor som ville hjälpa honom illa".⁴⁷ Flera av de nyckelpersoner som har funnits under Yahyas etableringsprocess vittnar om en person med total integritet och kompromisslöshet.

Hans dikter är en självreflektion med självvrannsakan, han påstår aldrig att han själv inte är delaktig i hyckleriet, men han lyfter en känslig fråga i invandrardebatten i sin poesi och det är här många tenderar att inte veta vilken etikett de nu skall ge honom. Poet, debattör eller

⁴⁴ Stéphanie Surrugue. *Lige for tiden får jeg ikke skrevet meget andet end liderlige sms'er til smukke piger*. Euroman DK, 2014-11-11.

⁴⁵ M Ørtz Christiansen, *Yahya Hassan flyttede ind hos DR-vært: 'Vores verdener mødtes på et fantastisk tidspunkt*. DR Nyheder 2020-05-06.

⁴⁶ Henrik Dannemand, *Yahya Hassans digte slår salgsrekord fra 1977*. Berlingske Tidende. 2013-12-13.

⁴⁷ M Ørtz Christiansen, *Yahya Hassan flyttede ind hos DR-vært: 'Vores verdener mødtes på et fantastisk tidspunkt*.

kriminell. Den danska kultureliten mottog honom med öppna armar, likt en desertör, de verkar sedan bli besvikna när han inte agerar överensstämmande med dem själva.

Krasniks roll kan liknas vid en budbärare, även om Yahya fick uppmärksamhet vid intervjun av *Politiken* så är det efter intervjun med Krasnik som uppståndelsen kring Yahya blir ett faktum.

År 2013 och 2014 var intensiva för Yahya. Hans snabba etableringsprocess kastade honom direkt in i en mediacirkus som för en ung debutant måste ha varit väldigt omvälvande. Samtidigt som debatten kring hans verk pågick blev han överöst med priser och utmärkelser. Han mottog bland annat *Politikens* och *Weekendavisens* litteraturpriser, Montana Litteraturpris samt Bogforums debutantpris.⁴⁸ Han första diktsamling blev även de danska bibliotekens största inköp inom lyrikgenren 2013-2014. Lyrik som oftast köps in i väldigt få exemplar, men Yahyas diktsamling var inköpt 8 gånger så många som den nästkommande diktsamlingen på bibliotekens lista, med hela 1678 exemplar var det långt till tvåan med sina blygsamma 210 exemplar.⁴⁹

2.1.5 Gyldendal & Simon Pasternak

Förläggarens viktigaste insats för författaren är i regel i början av den litterära etableringsprocessen. Det finns en bild av förläggare som gate-keeper eller smakledare, likt en dörrvakt som väljer att släppa in eller stänga ute. I dörrvaktens ögon måste författare nå upp till vissa krav för att släppas in, både som stilist, berättare och tänkare. För författaren blir dörrvakten en maktbärande som de vill passera, och bli godkända av. Så för att komma förbi dörrvakten gör författare som många andra författare som vill komma in, väljer rätt klädsel. Men det går bäst för dem som redan från början lyckats välja rätt klädsel och sluppit gått hem för att byta om. Denne författare behöver inte klä om sig, utan bara följa sin egen smak.⁵⁰

Yahyas dikter verkar inte ha behövt gå igenom någon gate-keeper, inte heller verkar hans diktsamling behövt genomgå stort redigeringsarbete eller manusanpassning för att bli utgiven. Han varken följer reglerna eller överskrider dem, han skapar sina egna. Det förstärks genom Skinnebach som berättar att Yahya blev vägledad i redigeringsprocessen av både redaktionen på Gyldendal och av Skinnebach själv. Men de flesta dikterna, idén och

⁴⁸ Bent Blüdnikow. *Yahya Hassan idømt psykiatrisk behandling - Her er digterens brutale liv*. Berlingske Tidende. 2018-10-18.

⁴⁹ Bog – og Litteraturpanelets årsrapport 2015, s.42-43.

⁵⁰ Svedjedal Johan. *Författare och förläggare och andra litteratursociologiska studier*. Gidlunds förlag, 1994, s.12.

kronologin hade redan etablerats då dikterna skickas till Gyldendal och skapats självständigt av Yahya. Detta tydliggör det självständiga arbete och hans autonoma position på det litterära fältet, han skriver inte för någon annan utan enbart för sig själv. Det finns inte heller en önskan från Pasternak att Yahya skall anpassa sina dikter efter en potentiell läsare, det viktigaste är budskapet och att det kommer från Yahya själv. Pasternak säger att boken inledde flera politiska debatter, men de gick inte att reducera till en position i samhället, de kom att röra sig brett och inkluderade flera sidor av debatten och en ny typ av litteratur.

Förlaget Gyldendal grundades 1770 och är Danmarks äldsta förlag. De beskriver att de har satt sin prägel på både bokbranschen men även det danska samhället. Att de sedan start kontinuerligt haft avsikt att göra ett betydande intryck i det danska samhället. Deras utgivning skall kännetecknas av mångfald och kvalité, och strävar efter att vara den bästa värden för mötet mellan skaparen och läsaren. De ämnar bevara sin status som en av de viktigaste rösterna i kulturlivet och i den gemensamma demokratiska konversationen.⁵¹

Denna beskrivning av förlaget avslöjar deras mångåriga erfarenhet och att de med allra största sannolikhet förstod vilket avtryck Yahyas diktsamling skulle kunna komma få. Samtidigt förklarar detta också varför Yahya hela tiden understöds av sitt förlag. Yahya och Gyldendal behövde varandra. Yahya behövde dem för att kunna genomföra sin litterära strävan. Medan Yahya var den perfekta författaren för Gyldendal, för att de skulle kunna upprätthålla sin position som demokratins röst åt det danska folket. I och med att Yahya rörde sig simultant mellan den *begränsade produktionen* samt den *storskaliga produktionens* fält medför detta att han både upplevde symboliska och ekonomiska framgångar. Vilket gav honom rollen som både inkomstkälla och statushöjare för Gyldendal.

Det är första gången på många år som Pasternak upplever att en debutdiktsamling får sådant stort genomslag. Senast någon annan författare hade en liknande upplevelse var den danska författaren Vita Andersens med sin bok *Tryghedsnarkomaner* från 1977. Som likt Yahya fick med sig läsare från helt andra grupper än den traditionellt läsande medelklassen.⁵² Gyldendal har försökt förbereda Yahya på de debatter som kommer att komma. Pasternak berättar att Yahya är både intelligent och har fått goda råd. Men han är en diktare, inte en politiker eller debattör och han är en poet med ett mycket personligt uttalande. Men han bör inte hållas ansvarig för vad andra använder hans uttalanden för. Pasternak menar att de som förlag självklart har ett ansvar för sin författare, men det är ett delat ansvar.

⁵¹ Gyldendal Förlag. *Om Gyldendal förlag*. <https://www.gyldendal.dk/gyldendal/om-gyldendal-gruppen>.

⁵² Simon Pasternak, Författare, förläggare på Gyldendals förlag. Intervju över mejl. 2021-03-14.

Vi ger ut hans diktsamling, vi har pratat om hur den skall lanseras och vilka konsekvenser det kan få beroende på vad som står i den. Men det är hans val, vad han säger. Det finns inga tvivel om att han verkligen vill prata om dessa saker, och det skall han också få lov till.⁵³

Att förlag står bakom sin författare och sin utgivning är en förutsättning för yttrandefriheten, för att författare skall ha möjligheten att skriva om det obekväma, det svåra, det som är mörkt, fult och ibland även kränkande. Yahya rannsakar inte bara sig själv utan ett helt samhälle medan vissa anser att han generaliserar. Hans dikter skildrar samhället utifrån hans perspektiv, han varken omtolkar eller omskapar den, han beskriver det han upplevt. Pasternak berättar att varken han eller förlaget försvarar Yahyas kriminella handlingar som beskrivs i dikterna. ”Han varken glorifierar eller försvarar sig själv i dikterna, han lägger fram det och berättar hur mycket han har ödelagt sig själv och andra”.⁵⁴ Gyldendal och Pasternak är fullständigt medvetna om vad de gör när de tar beslutet att ge ut Yahyas båda diktsamlingar, de visar också att de är beredda på att stå upp för Yahyas rätt att uttrycka sig. Men inte att de står upp för hans kriminella, oetiska och omoraliska handlingar. ”Tänk om vi hade en värld där en som är sjuk eller kriminell inte har en röst. Det är en viktig uppgift för litteraturen att skildra de världar som finns”.⁵⁵

Litteraturens funktion är delvis att bekräfta identitet, ge möjligheten att känna igen sig själv men även att identifiera andra. Litteraturen är en viktig form för att problematisera och ifrågasätta konventionella identitetskategorier, den bör ge plats åt de icke sedda, icke hörda, de förnekade och marginaliserade grupperna i samhället. För att litteraturen skall kunna ha en sådan funktion är det av stor vikt att förlagen är villiga att ge ut, stå bakom och försvara sina författare. Att de vågar ta ställning oavsett vem det är de ger ut.

Gyldendal och författarskolan har en stor inverkan på den danska poesiscenen, och som förlag tar Gyldendal ett stort ansvar för den danska lyriken genom att ge ut flertal unga danska poeter varje år.⁵⁶ Men att fråga sig vilka det är som kan äntra författarskolan från första början är inte en poänglös fråga att ställa sig, för det bör med all säkerhet också påverka utgivningen på Gyldendal. I fråga om klass, kön och etnicitet.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ Henrik Dannemand. *Forlagschef om Yahya Hassans nye digte: De handler om vanvid, men de er ikke vanvittige*. Berlingske Tidende. 2019-11-08.

⁵⁵ Anna Gjöres. *Yahya Hassan (1995-2020) – ett poetiskt maskingevär*. Kulturreportage P1. 2020-06-30

⁵⁶ Jonas Rasmussen. *Nervsystem. Ung dansk poesi*. Ellerström, 2015, s.8.

2.1.6 Yahya Hassan 2

Åren efter debuten kom att handla om mycket annat än poesi, nämligen om våld, kriminalitet, droger och rättspsyki. Yahya försvinner i princip från det litterära fältet och väldigt lite kretsar nu kring hans roll som författare. Om första diktsamlingen slog ned likt en bomb så var bok nummer två kanske ännu mer förvånande med tanke på Yahyas tidigare frånvaro. Simon Pasternak berättar att redigeringsarbetet handlade mest om att förlänga tiden, så att Yahya skulle få tid att berätta hela historien. Han fortsätter:

Om jag hade kommentarer stängde han ögonen och reciterade hela dikten tills han kom till den del som jag hade en åsikt om och sa: "Nej, det står som det borde vara." Så han kände sina dikter utantill och visste vad han ville.⁵⁷

Till Pasternak berättade Yahya att *Yahya Hassan 2* skildrar historien om var han kom ifrån och var han befann sig nu. Om förföljelsen, överfallen, kärleken, om hans personliga liv. Om storpolitik, geopolitik och om kriget i mellanöstern.⁵⁸

I oktober 2019 får Krasnik och Yahya återigen kontakt. Han vill att Krasnik intervjuar honom om allt som skett senaste åren. Intervjun görs under sporadiska telefonsamtal när Yahya befinner sig på en frivillig inläggning på rättspsykiatrisk avdelning på grund av en läkemedelsutlösande psykos.⁵⁹

När han kom ut från sitt tidigare fängelsestraff efter att ha skjutit en man i benet försvann han, bortsett från inlägg på sociala medier. Han visade upp buntar med pengasedlar, vapen, droger och prostituerade. Krasnik frågar varför han försvann.

”Jag umgicks med mina gamla gängkompisar från tidigare, jag kom hem, tillbaka till orten. Jag ville inte tillbaka till den där Hassan-show.”⁶⁰ De har sju minuter på sig att prata vid varje tillfälle och Yahya vill att deras samtal skall handla om den nya diktsamlingen. Första dikten heter ”FÖRLAGSMÖTE”, där han beskriver hur han blir stoppad av polisen på väg in till Gyldendals kontorslokaler.

JAG SÄGER ATT JAG BARA ÄR EN POET PÅ VÄG TILL MITT FÖRLAG
ÄR DU POET FRÅGAR POLISASPIRANTEN

⁵⁷ Anders Firing Lunde. ”Jeg har tenkt mye over hvilket ansvar vi har overfor et fenomen som Yahya”. *Morgenbladet* 2020-06-05

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Martin Krasnik. ”Jeg blev træt af vare præmieperkeren”. *Weekendavisen*. 2019-11-07.

⁶⁰ Martin Krasnik. ”Jeg blev træt af vare præmieperkeren”. *Weekendavisen*. 2019-11-07.

OCH KOLLAR MITT PERSONNUMMER I BROTTREGISTERET
DU ÄR KRIMINELL SÄGER POLISASPIRANTEN
JAG RINGER MIN FÖRLÄGGARE
SÅ HAN KAN GÅ I GOD FÖR MIN POETISKA LIKVIDITET ⁶¹

Det är en frustrerad Yahya som under ryckiga telefonsamtal försöker summera hur han har upplevt åren efter hans debut. ”Jag kunde aldrig gå tio meter på gatan i fred, alla möjliga invandrare var efter mig, jag var ju en förrädare, jag var skräp, och jag reste runt och spelade smart”.⁶² Han beskriver hur han till slut kände sig som en börda för PET, (Politiets Efterretningstjeneste som är Danmarks nationella säkerhets- och underrättelsetjänst), som skulle skydda honom. Han skaffar tillslut ett eget vapen för att kunna skydda sig. Den extrema pressen som har varit på Yahya i form av olika debatter, oräkneliga intervjuer och överfall har påtagligen påverkat honom och han uttrycker hur trött han var på att vara förföljd, och trött på att vara en boxningssäck. I dikten ”SKRUVSTÄD” beskriver han det otroligt tydligt hur pressad han känner sig mellan de två världar som han ständigt befinner sig mellan.

JAG HÅLLER PÅ ATT BLI KROSSAD MELLAN TVÅ MAKTSTRUKTURER
EN SOM VERKAR UPPIFRÅN OCH NER
OCH EN SOM VERKAR NERIFRÅN OCH UPP
JAG STRETAR EMOT MED ARMAR OCH BEN ⁶³

Han beskriver hur viktigt det är att hans diktsamling kommer ut. Han berättar att han gör det för sin egen skull men även för sin familj. Yahya beskriver hur ingen trodde att han kunde skriva mer, men han skriver hela tiden, ”det kommer en nummer tre, fyra och fem, jag är en av de största diktarna som finns, men blatten här har fått nog”.⁶⁴

Bevisligen önskade Yahya att få fortsatt ge ut sina dikter, hans ambition att verka som författare har inte avtagit. Att han ber om intervjun med Krasnik visar på att han litar på att han skall förmedla det Yahya vill berätta. Intervjun avslutas med att Yahya läser upp en av sina nya dikter och slutför den med att säga ”Så då finns det inte mer tid”.⁶⁵

⁶¹ Yahya Hassan. *Yahya Hassan 2*. Stockholm: Nordstedts förlag, 2020, s.5.

⁶² Martin Krasnik. ”Jeg blev træt af vare præmieperkeren”. *Weekendavisen*. 2019-11-07.

⁶³ Yahya Hassan. *Yahya Hassan 2*, s.14.

⁶⁴ Martin Krasnik. ”Jeg blev træt af vare præmieperkeren”. *Weekendavisen*. 2019-11-07.

⁶⁵ Ibid.

2.1.7 ”Vi har tabt ham, men i det mindste har vi haft ham”

Den 7 november 2019 skriver Gyldendal i ett pressmeddelande att sex år efter utgivelsen av *Yahya Hassan* kommer nu uppföljaren *Yahya Hassan 2* den 8 november 2019.⁶⁶ När Gyldendal offentliggjorde att Yahyas andra diktsamling skulle komma beskriver journalisten Henrik Dannemand att de bildligt talat utlöste en bomb på den danska bokscenen.⁶⁷ Och inte en bomb som utlöste en nyfikenhet på det litterära innehållet utan snarare vilka moraliska och etiska överväganden Gyldendal hade gjort. Varför boken kommer nu förklarar Gyldendal och Simon Pasternak med att det är extremt viktigt för Yahya att boken kommer ut just nu, han önskar att få ge sin version av det som hänt efter debut, ”detta är hans berättelse, hur rå och oförsonlig den än är”.⁶⁸

Gyldendal ger fortsatt stöd för sin författare och de har givetvis tänkt över varför och om boken skulle ges ut, men det fanns inga tvivel för dem. I en intervju med DR kultur, ställer journalisterna Jakob Lyders Tarpgaard och Mette Hybel frågan vilka etiska och moraliska överväganden det har funnits i förhållande till att ge ut boken. Det har funnits både etiska och moraliska berättar Pasternak, ”vi ställer oss frågan om det är bra bok. Om den har något att säga om världen och människor. Vi tycker att det är en gripande bok”.⁶⁹ Det finns heller inga uppenbara anledningar till varför de inte skulle ge ut nummer två när de hade gått igenom utvecklingen med första samlingen. Att *Yahya Hassan 2* också kom att bli mycket uppmärksammas förvånade nog ingen. Tidningarna *Jyllands-Posten*, *Politiken* och *Weekendavisens* recensenter älskar den men Anne Sophia Hermansen från *Berlingske tidende* inte är fullt lika begeistrad. Hon menar att första boken behandlade ämnen som var mycket mer aktuella och han tematiserade islam, gettot och sina föräldrars misslyckande. Medan bok nummer två innehåller tillvägagångsätt för kränkning av allmän moral.⁷⁰

Lise Vandborg, chefredaktör för Litteratursiden.dk och ledamot av utskottet för Nordiska rådets litteraturpris beskriver Yahya som originell, och att han har ett uttrycksfullt sätt att

⁶⁶ Gyldendal Förlag. Pressmeddelande 2019-11-07. <https://www.gyldendal.dk/gyldendal/om-gyldendal-gruppen>.

⁶⁷ Henrik Dannemand. Forlagschef om Yahya Hassans ny digte: ”De handler om vanvid, men de er ikke vanvittige”. *Berlingske Tidende*. 2019-11-08.

⁶⁸ Gyldendal Förlag. Pressmeddelande 2019-11-07. <https://www.gyldendal.dk/gyldendal/om-gyldendal-gruppen>.

⁶⁹ Jakob Lyders Tarpgaard, Mette Hybel. ”Yahya Hassan-redaktør: 'Vi udgiver bøger - ikke mennesker'”. DR Kultur. 2019-11-08.

⁷⁰ Jakob Lyders Tarpgaard. ”Kanon god' og 'back in town': Anmeldere elsker Yahya Hassans nye digte” *DR Kultur* 2019-11-08.

använda språket, hans stämma är en stark röst inom den danska samtida poesin. I februari 2020 blev Yahya nominerad till Nordiska Rådets Litteraturpris för *Yahya Hassan 2*.⁷¹

Den 30 april 2020 kommer det till offentlighetens vetskap att Yahya Hassan har hittats avliden i sitt hem i Århus, funnen av sin mamma. Östjyllands polis säger att de inte misstänker att något brott har begåtts.⁷²

I sin nekrolog över Yahya beskriver Simon Pasternak honom som en person som inte böjde sig för någon, han ville inte vara representant för någon, inte spännas framför någons vagn. Han ville bara skriva de dikter han ville, oavsett till vilket pris.

3.0 Slutsatser

Poesi har en ofta elitistisk och esoterisk framtoning. Yahya fick rollen som en oetisk poet på grund av att han kritiserade "sina egna". Han skriver rakt ut vad han har upplevt, aldrig är poesin förklädd till något annat. Han är allt annat än esoterisk, och han möter ett elitistiskt fält. Sett till etnicitet så är den danska utgivningen homogen. Ett tydligt exempel är de medverkade författarna återigen i antologin *Nervsystem, Ung dansk poesi*, där bara två av de femton medverkande har annan etnisk bakgrund än dansk.⁷³

Yahya gick inte färdigt utbildningen på författarskolan där han hade kunnat förvärva ytterligare kontakter och vänner. Han hade inte den traditionella bakgrunden för den kulturelitiska värld han äntrade. Men det är genom skrivarlinjer andra aktörer som inte tillhör en finkulturell bakgrund kan få en möjlighet att träda in på det litterära fältet. Även om författarskolan kan ge möjlighet till en person med icke finkulturell bakgrund att äntra den litterära scenen, kan den säkert också innebära en eliminering av studenter med svagt ekonomiskt kapital. Den pedagogik som de bedriver gällande form och material blir lättare att förstå om eleven på förhand också innehar ett visst kulturellt kapital. Det sociala kapitalet kan också spela roll för att kunna orientera sig i skrivarlinjernas utbud.⁷⁴ Yahyas habitus behöver vara likt ett bollsinne, en förmåga att uppfatta potentiella möjligheter som finns inom det pågående spelet.⁷⁵ Han verkar på fältet självgående och med ett tydligt mål, han verkar inte lägga någon vikt på att han potentiellt saknar viktiga kapital.

⁷¹ Silas Bay Nielsen, Lasse Bækhus. *ET RABLENDE OG POETISK MASKINGEVÆR: DERFOR SKREV YAHYA HASSAN MED VERSALER*. DR Kultur, 2020-05-20.

⁷² Kristian Lindberg, Mads Bager Gaderup. "Digteren Yahya Hassan er død". *Berlingske tidende*, 2020-04-30.

⁷³ Jonas Rasmussen, *Nervsystem. Ung dansk poesi*. Ellerström, 2015, s 8.

⁷⁴ Gustav Borsgård. *Stirra avundsjukt mot andra sidan sundet*. Institutionen för kultur- och medievitenskaper, Umeå Universitet. 2019.

⁷⁵ Pierre Bourdieu. *Praktiskt förnuft*. Uddevalla: Bokförlaget Daidalos, 1995, s 37.

Det framgår genom porträttet av honom i ”himlen over os” att han verkligen ville komma in på författarskolan, men hans infrekventa närvaro skulle även där kunna förklaras genom hans habitus. Med tanke på all den publicitet och uppståndelse som hans debut innebar, kan det inte ha varit lätt att fokusera på en utbildning samtidigt. Det kan även tänkas att han inte hade de rätta kapitalen med sig in eller att det inte var vad han förväntade sig. Men en högt värderad examen är inte en garanti för en fortsatt socialt framgångsrik bana. Yrkeskarriär och andra sociala framgångar förutsätter stöd från familj, vänner och andra välvilliga aktörer.⁷⁶

Yahyas etableringsprocess var förhållandevis kort och koncis. Detta kan förklaras av att han tidigt fångades upp av aktörer inom och på det litterära fältet som såg hans potential, samt i kombination av hans egen höga ambition och passion för att skriva. Andra aspirerande författare står inför flera dörrar att passera innan de blir utgivna. Men för Yahya stod dörren på vid gavel. Början på Yahyas etableringsprocess kan föreläggas vid hans medverkan i Søren Marcussens porträttserie ”himlen over os”. Det är då han finner en aktör av betydande litterär karaktär som han vill presentera sig själv och sina dikter för. De händelser som sker därefter har olika avgöranden för processen, men är alla högst betydande. Inträdandet på Vallekilde Højskole där Yahya möter Lars Skinnebach är den händelse som öppnar upp för mer dialog kring dikterna, och det går att föreställa sig att Yahya här får en stor dos bekräftelse av Skinnebach. Om detta är mötet som leder fram till att han även kommer in på författarskolan går endast att spekulera kring. Men något som går att säga med säkerhet är att Skinnebach är länken till förlaget Gyldendal och Simon Pasternak. Intervjun med Martin Krasnik blir även början på deras mångåriga relation och Krasnik kommer ta rollen som vän och länk mellan Yahya och omvärlden när han själv inte kan nå ut.

De fyra nyckelpersoner som har presenterats i uppsatsen har bevisligen haft stor påverkan för Yahyas utveckling, och är till viss del förutsättningarna för hela hans etableringsprocess. De har alla en stark ställning i det danska litterära kretsloppet och dessa aktörer är avgörande för Yahyas möjlighet till att etableras. Detta vittnar om att alla de aktörer som är delaktiga i skapandet av författaren, där givetvis författaren själv är en stor del. Men utan andra aktörer med hög kännedom och redan etablerade på det litterära fältet blir en potentiell etableringsprocess utdragen och mycket svår.

Att åren efter 2014 kantas mestadels av våld, överfall, psykisk ohälsa och fängelsedomar är kanske ett bevis på en avsaknad av aktörer som kunde ha stöttat och guidat Yahya bättre.

⁷⁶ Donald Broady. *Sociala nätverk och fält*. Uppsala Universitet. 2002.

Gyldendal som vill vara den bästa värden mellan sin författare och läsare skulle kanske tagit ett större ansvar för sin unga debuterande författare. Men å andra sidan har de inte tidigare befunnit sig i den situation som de hamnade i. Kanske säger detta också något om vad det är för författare som Gyldendal generellt publicerar. Om den där stigen från författarskolan går direkt till Gyldendals redaktion, så är det kanske inte konstigt att Gyldendals utgivning tidigare inte är färgad av invandringspolitiska debatter och samfundskritik. Kanske hade Yahyas författarkarriär sett annorlunda ut om Gyldendal själva hade mer medel att navigera Yahya och uppståndelsen på fältet bättre.

Det är en speciell person som vi har fått tagit en alldeles för liten del av. En unik lyriker med en unik stämma. Vars litteratur drabbades av debatter som kanske bör skett på politisk nivå inte av litteraturdebattörer.

Även om det är Yahya som är skaparen till sina dikter, så var han aldrig riktigt helt ensam. Oavsett som Yahya aldrig påverkades av omvärlden gällande rollen som författare, så påverkades han som individ av omvärlden. Och detta författarporträtt som uppsatsen i viss mån är, visar på att ”ingen människa är en ö, hel och fullständig i sig själv; varje människa är ett stycke av fastlandet, en del av det hela”, så även Yahya Hassan.⁷⁷

⁷⁷ John Donne. MEDITATION XVII, ingår i Devotions Upon Emergent Occasions. <http://www.luminarium.org/sevenlit/donne/meditation17.php>, (hämtad 2020-03-15).

3.0 Källförteckning

Tryckta källor

Bourdieu Pierre. *Kultur och kritik*. Bokförlaget Daidalos, 2 upplagan, Uddevalla 1997.

Bourdieu Pierre. Men vem har skapat skaparna? *Ur litteratursociologi, texter om litteratur och samhälle*. Studentlitteratur, Lund, 2 upplagan, 2012,

Bourdieu Pierre. *Praktiskt förnuft*. Uddevalla: Bokförlaget Daidalos, 1995.

Broady Donald. *Sociala nätverk och fält*. 2002, Uppsala Universitet.

Battail Jean- François. Om Peurell Erik. *En författares väg*, avhandling. Samlaren Tidskrift för svensk litteraturvetenskaplig forskning årgång 120 2000. Gotab Stockholm.

Furuland Lars. Litteratur och samhället. *Litteratursociologi, texter om litteratur och samhälle*. 2 upplagan. Studentlitteratur. Lund, 2012.

Peurell Erik. *En författares väg*. Södertälje, Gidlund förlag, 1998.

Rasmussen Jonas. *Nervsystem. Ung dansk poesi*. Ellerström, Riga, 2015.

Svedjedal Johan. Det litteratursociologiska perspektivet. *Litteratursociologi, texter om litteratur och samhälle*. 2 upplagan. Studentlitteratur. Lund, 2012.

Svedjedal Johan. *Författare och förläggare och andra litteratursociologiska studier*. Gidlunds förlag, 1994.

Otryckta källor

Andersen Nexø Tue. *Et forførdeligt stærkt ærinde*. Information. 2013-10-13.

<https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2013/10/forfaerdeligt-staerkt-aerinde>. (Hämtad 2021-03-05)

Blüdnikov Bent. *Yahya Hassan idømt psykiatrisk behandling - Her er digterens brutale liv*.

Berlingske Tidende 2018-10-18. <https://www.berlingske.dk/kultur/yahya-hassan-idoemt-psykiatrisk-behandling-her-er-digterens-brutale-liv> (Hämtad 2021-04-18)

Bog – og Litteraturpanelets årsrapport 2015, s.42-43 (Hämtad 2021-04-17).

Bay Nielsen Silas, Bækhus Lasse. *ET RABLENDE OG POETISK MASKINGEVÆR:*

DERFOR SKREV YAHYA HASSAN MED VERSALER. DR Kultur, 2020-05-20.

<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/et-rablende-og-poetisk-maskingevaer-derfor-skrev-yahya-hassan-med-versaler> (hämtad 2021-03-15)

Borsgård Gustav. *Stirra avundsjukt mot andra sidan sundet*. Institutionen för kultur- och

medievetenskaper, Umeå Universitet. 2019. <http://umu.diva-portal-org/>

(Hämtad 2021-04-20).

Dannemand Henrik. *Yahya Hassans digte slår salgsrekord fra 1977*. Berlingske Tidende.

2013-12-13. <https://www.berlingske.dk/kultur/yahya-hassans-digte-slaar-salgsrekord-fra-1977> (Hämtad 2020-12-16).

Dannemand Henrik. *Forlagschef om Yahya Hassans ny digte: De handler om vanvid, men de er ikke vanvittige*. Berlingske Tidende. 2019-11-08.

<https://www.berlingske.dk/boeger/forlagschef-om-yahya-hassans-nye-digte-de-handler-om-vanvid-men-de-er-ikke> (Hämtad 2021-03-18).

Donne John. *MEDITATION XVII*, ingår i *Devotions Upon Emergent Occasions*.

<http://www.luminarium.org/sevenlit/donne/meditation17.php>, (hämtad 2020-03-15).

Faurholt-Sehested. Mette. *Lærerinde risikerer fængsel for sex med Yahya Hassan*.
<https://www.berlingske.dk/samfund/laererinde-risikerer-faengsel-for-sex-med-yahya-hassan>
(Hämtad 2021-01-04)

Firing Lunde Anders. *Jeg har tenkt mye over hvilket ansvar vi har overfor et fenomen som Yahya*. Morgenbladet 2020-06-05. <https://morgenbladet.no/boker/2020/06/jeg-har-tenkt-mye-over-hvilket-ansvar-vi-har-overfor-et-fenomen-som-yahya> (Hämtad 2021-03-04).

Hassan Yahya. *Yahya Hassan*. Nordstedts förlag, Stockholm, 2014.

Gjöres Anna, Kulturreportage P1 2020-06-30 <https://sverigesradio.se/avsnitt/1492852>
(Hämtad 2021-01-25).

Gyldendal Förlag. Pressmeddelande 2019-11-07. <http://presse.gyldendal.dk/en/PressReleases/Forfatteren%20Yahya%20Hassan%20udkommer%20med%20ny%20digtsamling> (Hämtad 2021-03-07)

Gyldendal Förlag. *Om Gyldendal förlag*. <https://www.gyldendal.dk/gyldendal/om-gyldendal-gruppen> (Hämtad 2021-03-07).

Kulturnyheterna SVT. 2018-10-18. <https://www.svt.se/kultur/bok/danska-poeten-yahya-hassan-erkanner-42-brott> (Hämtad 2020-12-22).

Krasnik Martin. *Jeg blev træt af vare præmieperkeren*. *Weekendavisen*. 2019-11-07.
<https://www.weekendavisen.dk/2019-45/boeger/jeg-blev-traet-af-at-vaere-praemieperkeren>
Hämtad (2021-01-18).

Lindberg Kristian, Bager Gaderup. Mads. *Digteren Yahya Hassan er død*. 2020-04-30.
<https://www.berlingske.dk/aok/digteren-yahya-hassan-er-doed> (Hämtad 2021-03-14)

Lyders Tarpgaard Jakob. *'Kanon god' og 'back in town': Anmeldere elsker Yahya Hassans nye digte*. DR Kultur. 2019-11-08. <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/kanongod-og-back-town-anmeldere-elsker-yahya-hassans-nye-digte> (Hämtad 2021-03-18)

Lyders Tarpgaard Jakob, Hybel. Mette Yahya Hassan-redaktør: *'Vi udgiver bøger - ikke mennesker*. DR Kultur. 2019-11-08. <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/yahya-hassan-redaktoer-vi-udgiver-boeger-ikke-mennesker> (Hämtad 2021-03-12)

Larrabee Sønderlund Susannah. *Lars Skinnebach*. 2009. <https://forfatterweb.dk/oversigt/zskinnebach00> (Hämtad 2021-03-14).

Nørgaard Christine. *Yahya Hassans tidligere lærerinde slipper med betinget dom*. Dk Nyheder. <https://www.dr.dk/nyheder/regionale/nordjylland/yahya-hassans-tidligere-laererinde-slipper-med-betinget-dom>. (Hämtad 2021-03-04)

Opgang 2, Himlen over os, *Yahya Hassan*. <https://opgang2.dk/Film/Yahya-Hassan.aspx> (Hämtad 2021-03-04).

Rørth Charlotte *Jag er Yahya*. Nordjyske Stiftstidende, 2013-11-22, <https://app-retriever-infocom.ludwig.lub.lu.se> (Hämtad 2021-03-15)

Rosengreen Louise. *Yahya Hassan*. 2013. <https://forfatterweb.dk/oversigt/hassan-yahya>. (Hämtad 2021-01-04)

Surrugue Stéphanie. *Lige for tiden får jeg ikke skrevet meget andet end liderlige sms'er til smukke piger*". Euroman DK, 2014-11-11. <https://app-retriever-info-com>. (Hämtad 2021-03-18).

Søndberg Astrid. *"Yahya Hassan: Det er jo poesi, jeg stiller op med"*. Nyheder tv2 dk. 2013-12-27. <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2013-12-27-yahya-hassan-det-er-jo-poesi-jeg-stiller-op-med> (Hämtad 2021-03-16).

Ørtz Christiansen M, *"Yahya Hassan flyttede ind hos DR-vært: 'Vores verdener mødtes på et fantastisk tidspunkt"*. <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/boeger/yahya-hassan-flyttede-ind-hos-dr-vaert-vores-verdener-moedtes-paa-et> (Hämtad 2020-12-17).

Intervjuer

Marcussen Søren, poet och filmskapare. Intervju över zoom 2020-03-17.

Pasternak Simon. Författare, förläggare på Gyldendals förlag. Intervju över mejl. 2021-03-14.

Skinnebach Lars. Författare, kritiker och lärare. Intervju över mejl, 2021-03-10/12